

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83

E-mail: themis@minjust.gov.ua

http://www.minjust.gov.ua

Код ЄДРПОУ 00015627

Міністерство внутрішніх справ України
вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01601

Національна поліція України
вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01601

Головне управління Національної
поліції в Миколаївській області
вул. Декабристів, буд. 5, м. Миколаїв 54001

✓ Національна академія внутрішніх справ
України
пл. Солом'янська, 1,
м. Київ - ДСП, 03035

№ _____
На № _____

ВРСДЗ НАВС			
Вх. №	5590		
10	12	20	18 р.
осн. док.		3	додаток 2

Щодо виконання рішення Європейського суду
з прав людини у справі «Вишняков проти України»

24 липня 2018 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено рішення у справі «Вишняков проти України» (заява № 25612/12), яке набуло статусу остаточного 24 жовтня 2018 року.

У вказаному рішенні Європейський суд констатував порушення статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з невиконанням рішення про надання доступу до дитини, а також недостатньо розвинутими законодавчими та адміністративними механізмами забезпечення примусовою виконання таких рішень (*стислий виклад рішення додається*).

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити заявнику 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди і 1 000 (одна тисяча) євро компенсації судових та інших витрат.

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на

339406

УБ Міністерство юстиції України
479845230-30-18/5.2.2 вид
30.11.2018

13.000.41

усунення підстав для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаного рішення. Відповідні положення закріплені у Правилах КМ РЄ щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (від 10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі Європейський суд зазначив, що обов'язок держави полягає не у досягненні результату, а у вжитті заходів. Адекватність вжитих заходів має оцінюватись оперативністю їхнього виконання, оскільки плин часу може мати нещоправні наслідки для відносин між дитиною та тим із батьків, хто з нею не проживає; не можна виключати застосування санкцій у випадку неправомірної поведінки того з батьків, з яким проживають діти (пункти 36, 37 рішення)

Розглянувши цю справу Європейський суд дійшов висновку, що протягом усього періоду, коли рішення суду щодо надання доступу до дитини мало обов'язковий характер для сторін, національні органи влади не вжили необхідних, достатніх та оперативних заходів з метою забезпечення права доступу заявника до його малолітньої доньки. Більше того, Європейський суд зазначив, що після подання заявником до міліції заяви про порушення кримінальної справи у слідстві не відбулося жодного значного прогресу (пункти 44, 45 рішення).

З огляду на викладене, а також на характер порушень, констатованих Європейським судом у справі *«Вишняков проти України»*, з метою забезпечення виконання цього рішення Європейського суду, а також недопущення аналогічних порушень у майбутньому просимо:

- повідомити про результати кримінального провадження № 12013160040003716 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 382 Кримінального кодексу України, у справі заявника щодо вжиття заходів до колишньої дружини заявника Вишнякової Ольги Сергіївни стосовно невиконання судового рішення про усунення перешкод у спілкуванні з дитиною, а також надати копії відповідних процесуальних документів;
- довести висновки Європейського суду у цій справі до відома працівників Національної поліції для врахування в роботі;
- Національну академію внутрішніх справ України – включити висновки Європейського суду у цій справі до програм навчально-освітніх заходів для працівників Національної поліції;

Принагідно повідомляю, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів

«Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (https://minjust.gov.ua/cat_9329).

З метою забезпечення належного звітування держави перед КМ РЄ просимо повідомити про результати розгляду цього листа до **20 грудня 2018 року**.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

**Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини**

Іван ЛІЩИНА

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ВИШНЯКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF VYSHNYAKOV v. UKRAINE)
(Заява № 25612/12)

Стислий виклад рішення від 24 липня 2018 року

У червні 2009 року, після розлучення подружжя, яке мало дитину, національний суд виніс рішення, яким було встановлено порядок доступу батька (далі – заявник) до дитини. Однак мати ігнорувала рішення суду і щоразу перешкоджала спілкуванню заявника з донькою. Мати з донькою переїхали до іншого міста, що фактично унеможливило спілкування заявника з дитиною.

З огляду на те, що мати дитини перешкоджала виконанню рішення суду, заявник неодноразово звертався до державної виконавчої служби про забезпечення його виконання. У 2009 році, коли заявник вперше звернувся до державної виконавчої служби, державним виконавцем не було вчинено жодних виконавчих дій, оскільки законом не був встановлений порядок примусового виконання таких рішень. У 2012 році за заявою заявника було відкрито ще одне виконавче провадження, яке після офіційного повідомлення матері про рішення, було закрито.

Крім того, заявник неодноразово звертався до міліції, проте кримінальне провадження було закрито у зв'язку з відсутністю складу злочину.

До Європейського суду заявник скаржився за статтями 6 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на невиконання рішення суду про надання права доступу до його малолітньої доньки. Також заявник скаржився за статтями 2, 6, 13 та 14 Конвенції та статтею 1 Протоколу № 12 до Конвенції, що національні суди не оцінили усі відповідні факти у справі про визначення місця проживання дитини, а він зазнав дискримінації за ознакою статі. Крім того, заявник просив Європейський суд вказати Уряду на необхідність вжиття заходів загального характеру для вирішення питань, які призвели до порушення Конвенції у цій справі.

Скаргу заявника на невиконання рішення суду про надання доступу до дитини Європейський суд вирішив розглянути у світлі статті 8 Конвенції.

Розглянувши цю скаргу, Європейський суд дійшов висновку, що протягом усього періоду, коли рішення суду мало обов'язковий характер для сторін, національні органи влади не вжили необхідних, достатніх та оперативних заходів з метою забезпечення права доступу заявника до його малолітньої доньки. Протягом більше шести років за рішенням не вчинялись необхідні виконавчі дії.

Європейський суд вказав, що бездіяльність національних органів влади була здебільшого наслідком недостатньо розвинутих законодавчих та адміністративних механізмів. Зокрема, наявні механізми були недостатніми для прискорення добровільного дотримання домовленостей із залученням фахівців служби у справах дітей та сім'ї, а також не передбачали конкретних заходів, які б могли бути вжиті відповідно до принципу пропорційності, з метою забезпечення примусового виконання рішення про право доступу до дитини. Європейський суд дійшов висновку, що було порушено статтю 8 Конвенції у зв'язку з невиконанням рішення про надання заявнику доступу до його дитини.

Скарги заявника стосовно визначення місця проживання дитини та його дискримінацію за ознакою статі Європейський суд вирішив розглядати за статтею 14 у поєднанні зі статтею 8 Конвенції. З огляду на всі обставини справи Європейський суд дійшов висновку, що ці скарги мають бути відхилені як явно не обґрунтовані відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника на необхідність вжиття заходів загального характеру шляхом прийняття відповідного законодавства для вирішення питань, які призвели до порушення Конвенції у цій справі, Європейський суд зазначив, що немає потреби вказувати на будь-які заходи загального характеру на національному рівні, які могли б бути необхідними для виконання цього рішення. Європейський суд наголосив, що його рішення є установлюючими за своєю природою та що зазвичай саме держава має обирати під наглядом Комітету міністрів Ради Європи заходи, які слід запровадити у її національній правовій системі з метою виконання свого обов'язку за статтею 46 Конвенції, за умови, якщо такі заходи відповідають висновкам, викладеним у рішенні Європейського суду.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятною скаргу на невиконання рішення про надання доступу до дитини, а решту скарг у заяві – неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушення статті 8 Конвенції у зв'язку з невиконанням рішення про надання доступу до дитини;
3. *Постановляє* що:
 - (a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;
 - (ii) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, яка має бути сплачена на банківський рахунок його представника, пана Тарахкала;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.».